

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія економіко-математичних дисциплін і менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

 Олексій ЖИЛЬЦОВ

« _____ » _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ ТА ОБЛІК У КОМЕРЦІЙНИХ БАНКАХ

для студентів

спеціальності

014 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок

освітньо-професійної програми

Фінанси і кредит

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307900
Програма № 15624/24
Начальник відділу моніторингу якості освіти

(підпис) (прізвище і ініціал)
« _____ » 20 24 р.

Київ-2024

Розробник: Казакова Вікторія Іванівна, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Казакова Вікторія Іванівна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту

Протокол від « 03 » січня 2024 року № 6

Голова циклової комісії Вікторія КАЗАКОВА

Робочу програму перевірено

«   » _____ 2024 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 2024/2025 н.р. (Казакова ВІ), « 29 » серпня 2024р., протокол № 1

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «   » _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «   » _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «   » _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни		
	денна форма навчання		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів / годин	6 / 180		
Курс	2	3	
Семестр	4	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	1,5	2,5	2,0
Обсяг кредитів	1,5	2,5	2,0
Обсяг годин, в тому числі:	45	75	60
Аудиторні	22	34	28
Модульний контроль	2	6	4
Семестровий контроль	-	-	-
Самостійна робота	21	20	13
Підготовка до екзамену	-	15	15
Форма семестрового контролю			екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Банківські операції та облік у комерційних банках» є формування у студентів компетентностей щодо функціонування банківської системи, обліку і складання фінансової звітності у комерційних банках України.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках» є:

- засвоєння теоретичних та організаційних основ діяльності комерційних банків на національному та міжнародному ринках грошей та капіталів;
- оцінка операцій комерційних банків;
- формування теоретичної бази знань та практичних навичок з обліку активів, власного капіталу і зобов'язань, облікових процедур здійснення банківських операцій;
- вивчення фінансового обліку як інструменту управління банком, бухгалтерських методів і процедур фінансового обліку базових операцій комерційних банків, вимог користувачів до фінансової звітності банків, методики підготовки і інтерпретації основних фінансових звітів.

Предмет: функціонування банківської системи, організація бухгалтерського обліку та складання звітності у комерційних банках України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі **компетентності:**

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
Загальні компетентності		
ЗК 5	Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	1 - 16
ЗК 6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	1 - 16
ЗК 8	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	1 - 16
Фахові компетентності		
СК 1	Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування	4 - 16
СК 2	Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства	1 – 16
СК 3	Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури	1 - 3
СК 4	Розуміння принципів організації фінансових відносин	1 - 3

СК 7	Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування	1 - 16
СК 10	Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування	1 - 16
СК 11	Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування	1 - 16
СК 14	Здатність обґрунтовувати, ухвалювати і брати відповідальність за професійні рішення	1 - 16
Предметні компетентності		
	готовність використовувати понятійно-категоріальний апарат з банківських операцій, бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності банківських установ	1 - 16
	готовність вивчати та здатність аналізувати нормативну та законодавчу базу, що регулює питання комерційних банків	1 – 3
	здатність знаходити резерви зміцнення фінансової стійкості банку	15 - 16
	вміння оцінювати та аналізувати діяльність комерційного банку	1 - 16
	вміння використовувати професійно-профільовані знання та навички при наданні банківських послуг	1 – 16
	здатність самостійно вивчати зміни до законодавства з питань ведення бухгалтерського обліку в комерційних банках	4 - 16
	здатність вести бухгалтерський облік у банках з врахуванням сучасних вимог	4 - 16
	вміння розробляти фінансову звітності в банках	16
	готовність оцінювати стан, проблеми та перспективи розвитку банківської системи, бухгалтерського обліку і фінансової звітності у комерційних банках України	1 – 16

3. Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення дисципліни студент:

- знає економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами (РН 03);
- знає і розуміє теоретичні основи та принципи фінансової наук, особливості функціонування фінансових систем (РН 04);
- дотримується вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень (РН 05);
- застосовує набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань (РН 06);

- здійснює пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності (PH 08);
- вміє розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності (PH 09);
- використовує професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування для досягнення спільної мети (PH 13);
- застосовує інновації у сфері фінансів, банківської справи та страхування (PH 14);
- виявляє навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструє гнучке мислення, відкритість до нових знань (PH 15);
- знає склад і особливості здійснення банківських операцій (PH 19);
- знає нормативно-правові акти щодо регулювання банківської діяльності, бухгалтерського обліку і фінансової звітності комерційних банків;
- оформляє банківські документи;
- демонструє навички опрацювання і використання банківських операцій, пов'язаних з кредитуванням, розрахунками, залученням у вклади коштів, відкриттям та веденням поточних (кореспондентських) рахунків тощо.
- оцінює стан, проблеми та перспективи розвитку банківської системи України.
- знає основи побудови бухгалтерського обліку у банках;
- вміє реалізувати механізм здійснення бухгалтерського процесу;
- вміє вести платіжні рахунки і облік розрахункових операцій, облік кредитних і касових операцій, облік операцій з цінними паперами, облік валютних операцій з цінними паперами, облік валютних операцій;
- застосовує знання та навички при відкритті, веденні поточних і валютних рахунків клієнтів, нарахуванні та сплаті податків, щодо ведення розрахунково-касових, активних та пасивних операцій, при використанні облікової інформації податкових розрахунків комерційних банків.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна			Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Особливості формування системи бухгалтерського обліку комерційних банків					
Тема 1. Теоретичні основи банківських операцій, послуг і продуктів	8	2	2		14
Тема 2. Загальні основи побудови бухгалтерського обліку в банках	11	3	1	1	
Тема 3. Організація обліку в комерційних банках	9	3	1	1	
Модульна контрольна робота	2				
Разом за змістовим модулем 1	30	8	4	2	14
Змістовий модуль 2. Розрахунково-касові операції банку та їх облік					
Тема 4. Грошовий обіг і банківські платіжні системи	6	3			9
Тема 5. Касові операції банків та їх облік	9	3		2	
Тема 6. Розрахункові операції банків та їх облік	8	4	2		
Модульна контрольна робота	2				
Разом за змістовим модулем 2	25	10	2	2	9
Змістовий модуль 3. Операції банків з формування і використання ресурсів та їх облік					
Тема 7. Операції з власним капіталом банків та їх облік	7	1	2	1	10
Тема 8. Депозитні операції банків та їх облік	7	1	2	1	
Тема 9. Кредитні операції банків та їх облік	10	2	2	2	
Модульна контрольна робота	2				
Разом за змістовим модулем 3	26	4	6	4	10
Змістовий модуль 4. Операції з майном банків та їх облік					
Тема 10. Операції з основними засобами і нематеріальними активами банків та їх облік	11	4	2	1	8
Тема 11. Операції банків з матеріальними цінностями та їх облік	11	4	2	1	
Модульна контрольна робота	2				
Разом за змістовим модулем 4	24	8	4	2	8

1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 5. Операції з цінними паперами і фінансовими інвестиціями і валютою банків та їх облік					
Тема 12. Операції банків з цінними паперами та їх облік	8	2	2	1	7
Тема 13. Операції банків з фінансовими інвестиціями та їх облік	7	2	2	1	
Тема 14. Операції банків з іноземною валютою та їх облік	6	2	2		
Модульна контрольна робота	2				
Разом за змістовим модулем 5	23	6	6	2	7
Змістовий модуль 6. Доходи, витрати і фінансові результати діяльності комерційних банків та їх облік					
Тема 15. Доходи, витрати і фінансові результати діяльності комерційних банків та їх облік	10	3	2	2	6
Тема 16. Фінансова звітність комерційних банків	10	3	2	2	
Модульна контрольна робота	2				
Разом за змістовим модулем 6	22	6	4	4	6
Підготовка до екзамену	30				
Разом	180	42	26	16	54

* з урахуванням модульних контрольних робіт (12 год.) і підготовки до екзамену (30 год.)

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості формування системи бухгалтерського обліку комерційних банків

Тема 1. Теоретичні основи банківських операцій, послуг і продуктів

Поняття і класифікація банківських операцій. Банківська «тріада». Законодавчо встановлені етапи здійснення банківських операцій та складові їх ідентифікації. Пасивні операції банків. Джерела формування банківських ресурсів. Активні операції банків та їх класифікація. Комісійно-посередницькі операції банків. Посередницькі послуги банку.

Банківські продукти як складова банківської діяльності. Підходи до розуміння поняття «банківський продукт». Класифікація банківських продуктів згідно з критерієм складності.

Банківські послуги та їх різновиди. Класифікація основних груп послуг комерційних банків, пов'язаних з операціями банків. Послуги, пов'язані з розрахунково-касовими, кредитними, валютними та іншими операціями. Консультаційні, інжинірингові, посередницькі та гарантійні послуги. Комісійні, послуги, пов'язані з управлінням власністю клієнтів за їх проханням, агентські послуги, інформаційні тощо.

Ключові слова: банківська операція, банківський продукт, банківська послуга.

Література: [1; 3; 17; 22; 23; 25].

Тема 2. Загальні основи побудови бухгалтерського обліку в банках

Банк як суб'єкт підприємницької діяльності. Мета, суть та організація обліку в банках (суть облікової політики). Організація операційної роботи та організаційна структура у банках. Роль Національного банку як органу державного регулювання. Основні принципи бухгалтерського обліку в банках, їх сутність та особливості. Регулювання та функції бухгалтерського обліку в банках. Документування банківських операцій.

Предмет та об'єкти банківського обліку (активи, пасиви, та фінансово-господарські процеси кредитної установи). Методологія обліку та її складові (метод, методика, техніка та принципи збирання, агрегування, обробки та збереження інформації).

Види банківського обліку (фінансового, управлінського та податкового обліку) та їх взаємозв'язок.

Метод подвійного запису, рахунок, система відображення інформації в бухгалтерському обліку.

Характеристика Плану рахунків комерційних банків України. Реєстри аналітичного і синтетичного обліку. Порядок формування та характеристика параметрів аналітичного рахунка.

Параметри аналітичного обліку: обов'язкові, спеціальні, характеристика контрагентів. Структура номерів аналітичних рахунків, обов'язкові реквізити.

Використання рахунків для збору інформації про діяльність банку.

Ключові слова: банк, облік у банку, облікова політика банку, банківські операції, рахунок обліку, план рахунків обліку банків, синтетичний облік,

аналітичний облік, аналітичний рахунок.

Література: [1 – 4; 16 – 19; 21 - 23; 25; 26].

Тема 3. Організація обліку в комерційних банках

Організаційна структура та управління банком. Функціональна, дивізіональна та матрична структура банку. Функції та компетенція загальних зборів учасників банку, наглядової ради, правління (ради директорів), ревізійної комісії, служби внутрішнього аудиту та постійно діючих комітетів. Сутність, основні принципи організації банківських операцій, їх класифікація. Взаємодія структурних підрозділів банку при виробництві і продажу банківських послуг.

Ключові слова: функціональна структура банків, дивізіональна і проектна структури банків, фронт-офіс, бек-офіс, мідл-офіс, органи управління банком, пасивні операції, активні операції, позабалансові операції.

Література: [1 – 4; 12; 16 – 19; 21 - 23; 25; 26].

Змістовий модуль 2. Розрахунково-касові операції банку та їх облік

Тема 4. Грошовий обіг і банківські платіжні системи

Поняття грошового обігу та грошових потоків в економіці. Характерні ознаки грошового обігу. Суб'єкти грошового обігу. Структура грошового обігу за формою платіжних засобів. Переваги безготівкового обігу. Загальна схема грошових потоків в економічному середовищі.

Характеристика грошової маси та швидкості обігу грошей. Активна і пасивна грошова маса, грошовий агрегат. Структура грошової маси згідно агрегатного методу. Грошова база. Характеристика факторів, що чинять вплив на швидкість обігу грошей.

Сутність, види та елементи грошової системи. Основні типи грошових систем. Основні види систем обігу повноцінних грошей. Основні характерні ознаки системи обігу знаків вартості. Загальна характеристика елементів грошової системи.

Суть, класифікація та основні принципи організації платіжних систем. Класифікація платіжних систем України. Реалізація ключових принципів для системно важливих платіжних систем в СЕП НБУ. Ключові принципи та особливості їх реалізації в роздрібних платіжних системах.

Банківські платіжні системи та їх загальна характеристика. Порівняння функціональних особливостей систем Інтернет-банкінгу найбільших банків України. Системи безпеки Інтернет-банкінгу, що використовуються найбільшими українськими банками.

Платіжні системи в Інтернеті. Електронні гроші. Криптовалюти.

Ключові слова: грошовий обіг, грошова маса, грошова система, платіжна система, банківські платежі, інтернет-банкінг, електронні гроші, криптовалюта.

Література: [1; 3; 17; 22; 23; 25].

Тема 5. Касові операції банків та їх облік

Організація готівкових грошових розрахунків. Суть і принципи організації готівкових грошових розрахунків. Загальна характеристика касових операцій банку. Загальні положення та вимоги до касових операцій банку. Касові операції та планування касових оборотів банку: організація касової роботи в банках, підрозділи для проведення касових операцій, режими функціонування приходних та видаткових кас. Касові операції банків з клієнтами. Види та порядок оформлення касових операцій. Приймання та видача готівки з каси банку. Здійснення касових операцій через банкомати.

Основні принципи організації касової роботи. Облік і документообіг за операціями кас з приймання готівки. Облік і документообіг за операціями видаткових кас. Обліковий процес відображення касових операцій. Облік і документообіг за операціями кас з приймання готівки (бухгалтерські проведення оприбуткування готівки в касі банку).

Облік операцій видаткових кас (видаткові документи, Книга обліку прийнятих та виданих готівкових коштів, акт розбіжностей). Синтетичний облік касових операцій.

Інкасація грошової виручки. Зберігання і облік цінностей та документів у грошових сховищах. Ревізія цінностей (строки здійснення, бухгалтерські проведення).

Основи організації, способи і форми грошових розрахунків у народному господарстві. Правила документообігу при здійсненні безготівкових розрахунків. Касове обслуговування установ комерційних банків та облік цих операцій.

Ключові слова: готівковий обіг, касові операції, прибуткові і видаткові каси, банкноти, монети, банкомат, інкасація, каса банку, касові операції банку, організація роботи каси банку, інкасація, готівкові операції.

Література: [1 – 4; 6; 9; 11; 12; 14; 16 – 19; 21 - 23; 25; 26].

Тема 6. Розрахункові операції банків та їх облік

Основи організації грошових розрахунків у народному господарстві. Характеристика платіжного обороту. Готівкові та безготівкові розрахунки. Суть і принципи організації безготівкових розрахунків. Системи і законодавча база розрахунків в Україні.

Відкриття і ведення банківських рахунків. Характеристика різних видів рахунків. Форми та способи безготівкових розрахунків, сфера використання і порядок проведення розрахункових операцій. Особливості оформлення розрахункових документів та порядок їх приймання і виконання банками: розрахунки із застосуванням платіжних доручень та платіжних вимог-доручень; порядок здійснення розрахунків чеками та акредитивами; примусове та договірне стягнення (списання) коштів. Особливості розрахунків за допомогою систем дистанційного обслуговування.

Міжбанківські розрахунки в Україні. Необхідність і види міжбанківських розрахунків. Здійснення міжбанківських розрахунків через систему електронних платежів (СЕП). Основні завдання, функції та принципи організації роботи СЕП. Програмно-технологічна структура СЕП. Особливості застосування

внутрішньобанківських платіжних систем. Здійснення міжбанківських розрахунків через прямі кореспондентські відносини.

Облік розрахунків при використанні різних форм платіжних інструментів: платіжних доручень, платіжних вимог-доручень, платіжних вимог, розрахункових чеків, акредитивів, платіжних карток, векселів. Сутність і значення міжбанківських розрахунків та класифікація кореспондентських рахунків. Основні форми розрахунків. Принципи побудови платіжних рахунків у банку.

Порядок і облік операцій при розрахунках платіжними дорученнями. Порядок і методику обліку при розрахунках вимогами-дорученнями. Облік операцій при розрахунках розрахунковими чеками. Порядок і методику обліку операцій при розрахунках акредитивами. Ознаки платіжних рахунків, їх характеристика. Порядок відкриття і режим функціонування платіжних рахунків.

Вимоги до оформлення розрахункових документів. Облік коштів на поточних рахунках та строкових коштів суб'єктів господарської діяльності. Основні правила обліку безготівкових розрахунків між клієнтами в межах одного банку і між банками.

Ключові слова: платіжна система, банківський рахунок, платіжний оборот, засоби платежу, безготівкові розрахунки, програмні комплекси, інкасо, платіжне доручення, платіжна вимога, платіжна вимога-доручення, меморіальний ордер, вексель, ностро, лоро, система електронних платежів; платіжні інструменти, акредитив, чек, розрахункові документи.

Література: [1 – 4; 10; 12; 13; 14; 16 – 19; 22; 23; 25; 26].

Змістовий модуль 3. Операції банків з формування і використання ресурсів та їх облік

Тема 7. Операції з власним капіталом банків та їх облік

Економічна характеристика та джерела формування банківських ресурсів, їх класифікація. Власний капітал банку, його структура, джерела формування, функції та значення. Методики розрахунку капіталу банку (балансовий, регулятивний та економічний). Достатність капіталу банку. Фактори, що визначають достатність капіталу банку. Основні критерії і стандарти оцінки власного капіталу банку згідно з вимогами Базельської угоди. Показники нормативів капіталу для банків України.

Ресурси комерційного банку: структура, формування, облік. Власні ресурси банку та їх економічна характеристика. Запозичені ресурси. Управління ресурсами комерційного банку. Види балансів, які складаються банками.

Облік формування статутного капіталу. Джерела акціонерного капіталу. Система синтетичних рахунків для обліку капіталу банку. Взаємодія рахунків п'ятого класу з рахунками інших класів. Облік операцій з формування статутного капіталу. Облік операцій, пов'язаних зі змінами величини капіталу. Основний та додатковий капітал банку.

Ключові слова: власний капітал банку, формування статутного капіталу банку, облік статутного капіталу банку, ресурси банку, залучені кошти, власні кошти, позичені кошти, функції власного капіталу, резервний фонд, спеціальні

фонди, нерозподілений прибуток, депозит, сертифікат, облігація, міжбанківський кредит, операції РЕПО.

Література: [1 – 4; 12; 16 – 19; 22; 23; 25; 26].

Тема 8. Депозитні операції банків та їх облік

Економічний зміст депозитних операцій. Принципи і умови залучення коштів. Класифікація банківських депозитів. Особливості залучення та погашення окремих видів депозитів. Характеристика рахунків для обліку депозитних операцій. Порядок відкриття та режим функціонування депозитного рахунку. Облікові депозитні операції та методика їх здійснення.

Визнання, оцінка та класифікація зобов'язань банку. Основні принципи відображення в обліку депозитних операцій. Характеристика рахунків для їх обліку. Бухгалтерський облік депозитних операцій.

Ключові слова: депозит, депозитні операції банку, відкриття депозитного рахунку, облік депозитних операцій банку.

Література: [1 – 4; 12; 16 – 19; 22; 23; 25; 26].

Тема 9. Кредитні операції банків та їх облік

Сутність та функції кредиту, його роль в економіці. Економічна основа банківського кредиту. Суб'єкти кредитних відносин. Кредитні операції в структурі банківських активів. Види банківського кредиту. Організація кредитної діяльності банку. Особливості укладення кредитних договорів. Поняття кредитного портфеля банку та його якісна характеристика. Організація банківського кредитування.

Поняття і складові кредитної політики банку. Методи надання та способи погашення кредиту. Етапи процесу банківського кредитування. Плата за кредит та фактори, що на неї впливають. Методи ціноутворення на банківські кредити. Кредитний ризик та методи управління ним. Робота банків з проблемними кредитами.

Обліковий процес кредитної діяльності банку (сутність кредитних операцій). Документальне оформлення видачі кредиту.

Характеристика балансових рахунків кредитних операцій (рахунки першого класу, рахунки другого класу, рахунки шостого класу, позабалансові рахунки).

Види кредитних операцій і побудова синтетичних рахунків для їх обліку. Облік позичкових операцій з видачі кредиту, з його погашення та пролонгації. Порядок списання безнадійних кредитів. Облік операцій кредитного характеру: факторингових, фінансового лізингу. Облік операцій з нарахування і справляння відсотків за користування банківськими кредитами та комісійних за надання послуг кредитного характеру.

Ключові слова: банківський кредит, суб'єкти кредитних відносин, кредитна політика банку, кредитування позичальників, кредитний ризик, кредитоспроможність, кредитні операції, рахунки обліку кредитних операцій, облік нарахування відсотків, облік сплати відсотків.

Література: [1 – 4; 12; 16 – 19; 22; 23; 25; 26].

Змістовий модуль 4. Операції з майном банків та їх облік

Тема 10. Операції з основними засобами і нематеріальними активами банків та їх облік

Класифікація основних засобів. Документальне забезпечення обліку. Бухгалтерський облік надходження, переоцінки, придбання та ремонту основних засобів.

Облік зношення основних засобів. Облік вибуття об'єктів основних засобів. Облік основних засобів, прийнятих банком під заставу наданого кредиту. Документальне ведення обліку операцій з матеріальними активами.

Особливості класифікації нематеріальних активів. Бухгалтерський облік придбання нематеріальних активів. Порядок та облік переоцінки нематеріальних активів. Порядок нарахування амортизації нематеріальних активів. Зменшення корисності нематеріальних активів та облік їх вибуття. Порядок проведення інвентаризації нематеріальних активів та відображення їх результатів у бухгалтерському обліку.

Ключові слова: необоротні активи, основні засоби банку, нематеріальні активи банку, облік основних засобів банку, облік нематеріальних активів банку.

Література: [1 – 4; 8; 12; 16 – 19; 22; 23; 25; 26].

Тема 11. Операції банків з матеріальними цінностями та їх облік

Поняття, склад і структура матеріальних цінностей комерційного банку. Нормативно-правове забезпечення обліку матеріальних цінностей банку.

Формування запасів товарно-матеріальних цінностей. Визначення вартості та облік запасів товарно-матеріальних цінностей банку.

Рахунки для обліку матеріальних цінностей банку. Особливості відображення в обліку надходження та вибуття матеріальних цінностей банку.

Ключові слова: товарно-матеріальні цінності банку, запаси, надходження запасів, вибуття запасів, облік запасів.

Література: [1 – 4; 12; 16 – 19; 22; 23; 25; 26].

Змістовий модуль 5. Операції з цінними паперами і фінансовими інвестиціями банків та їх облік

Тема 12. Операції банків з цінними паперами та їх облік

Поняття, класифікація цінних паперів і операцій з ними. Характеристика фінансового ринку та видів банківської діяльності на фондовому ринку. Характеристика видів діяльності банків на ринку цінних паперів: операції з випуску та обігу цінних паперів, комісійна та комерційна діяльність з цінними паперами, послуги щодо зберігання цінних паперів, депозитарний облік та ведення рахунків за операціями з паперами тощо. Емісійні операції банків з цінними паперами: сутність, мета проведення. Інвестиційні операції з цінними паперами. Операції банків у ролі інфраструктурних учасників ринку цінних паперів.

Облік операцій банку з цінними паперами, придбаними з метою перепродажу. Облік довгострокових вкладень банку в цінні папери: на інвестиції, в

асоційовані компанії, у дочірні компанії.

Облік вкладень банку в боргові цінні папери. Облік пасивних операцій банку з цінними паперами за власними борговими зобов'язаннями. Нарахування та облік розрахунків за дивідендами.

Ключові слова: класифікація цінних паперів України, банк на ринку цінних паперів, інструменти фінансового ринку, інвестиційні операції банків з цінними паперами, посередницькі та комісійні операції.

Література: [1 – 4; 12; 16 – 19; 20; 22; 23 - 26].

Тема 13. Операції банків з фінансовими інвестиціями та їх облік

Економічна сутність і форми інвестицій. Поняття та структура інвестицій. Основи правового регулювання інвестиційної діяльності. Місце банків в інвестиційній активності суспільства. Інвестування шляхом кредитування. Оцінка інвестиційних проектів, аналіз доцільності й ефективності інвестування. Модель оцінювання терміну окупності, дохідності використаного капіталу. Довгострокове кредитування інвестиційних проектів.

Методологічні засади бухгалтерського обліку фінансових інвестицій. Облік цінних паперів у торговому портфелі банку. Облік цінних паперів, придбаних до портфеля на продаж. Облік цінних паперів в портфелі банку до погашення. Облік інвестицій в асоційовані компанії. Облік інвестицій в дочірні компанії. Розкриття інформації про фінансові інвестиції банку.

Ключові слова: інвестиції, валові інвестиції, чисті інвестиції, інвестиційна діяльність, капітальний вклад, проект, проектне фінансування, ефективність реальних інвестицій, інвестиційна політика.

Література: [1 – 4; 12; 16 – 19; 20; 22; 23 - 26].

Тема 14. Операції банків з іноземною валютою та їх облік

Економічні та організаційні основи здійснення валютних операцій. Валютні цінності та валютний ринок. Види та учасники валютного ринку. Класифікація валютних операцій. Порядок відкриття та ведення валютних рахунків юридичних осіб-резидентів та представництв юридичних осіб-нерезидентів в уповноважених банках. Відкриття та обслуговування рахунків в іноземній валюті фізичних осіб. Способи і засоби здійснення міжбанківських операцій в іноземній валюті. Сутність кореспондентських відносин. Основний зміст та мета встановлення кореспондентських відносин. Критерії вибору банку-кореспондента. Порядок відкриття та режим функціонування кореспондентських рахунків. Електронні системи міжнародних міжбанківських платежів.

Ключові слова: суб'єкти валютного ринку України, міжнародна банківська система, міжнародні міжбанківські комунікації, валютні цінності, валютні операції, акредитив, документарне інкасо.

Література: [1 – 5; 12; 16 – 19; 22; 23; 25; 26].

Змістовий модуль 6. Доходи, витрати і фінансові результати діяльності комерційних банків та їх облік

Тема 15. Доходи, витрати і фінансові результати діяльності комерційних банків та їх облік

Методологія бухгалтерського обліку доходів та витрат. Облік процентних, комісійних доходів і витрат. Облік результатів від торговельних операцій банку. Облік загальних адміністративних витрат. Облік витрат з податку на прибуток. Правила обліку доходів та витрат за методом нарахування.

Поняття і зміст фінансових результатів діяльності банку. Формування фінансових результатів діяльності комерційного банку. Склад доходів та витрат комерційного банку. Класифікація доходів і витрат для розрахунку прибутку банку. Класифікація видів прибутку комерційного банку. Фактори впливу на рівень прибутковості комерційного банку. Пріоритетні напрямки розподілу прибутку комерційного банку.

Порядок обчислення фінансових результатів поточного року та його розподілу. Розкриття інформації про доходи, витрати і фінансовий результат діяльності банку.

Оцінка результативності діяльності комерційного банку. Основні показники, що характеризують рентабельність комерційного банку. Заходи щодо підвищення прибутковості банків України

Ключові слова: доходи банку, витрати банку, фінансовий результат банку, прибуток банку, розподіл прибутку банку, рентабельність діяльності банку, прибутковість банку.

Література: [1 – 4; 12; 16 – 19; 22; 23; 25; 26].

Тема 16. Фінансова звітність комерційних банків

Якісна характеристика звітності. Основні користувачі звітності та їх вимоги. Класифікація звітності комерційних банків за формою, способом представлення, терміном надання, рівнем консолідації, категорією користувачів, видом.

Характеристика звітності комерційних банків: основна та допоміжна. Основна фінансова звітність: баланс, про прибутки та збитки, примітки та інші звіти, що розшифровують окремі статті основних форм.

Допоміжна звітність: про кредитну, депозитну діяльність, формування резервів під активні операції та дотримання економічних нормативів, а також звіт про діяльність банку з цінними паперами.

Ключові слова: звітність комерційного банку, фінансова звітність комерційного банку, баланс, звіт про прибутки і збитки, допоміжна звітність комерційного банку.

Література: [1 – 4; 12; 15 – 19; 22; 23; 25; 26].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень

Семінарське та практичне заняття оцінюється за 10-бальною шкалою.

Критерії оцінювання виконання на семінарському та практичному занятті

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому добрий рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок
7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та помилки/відповідь неповна, що характеризується недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'ятанні деяких понять і фактів, без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдання/відповідь розпочата чи взагалі відсутня.

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною шкалою

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	5	5	2	4	4	4	3	3	3	3
Відвідування семінарських занять	1	2	2	1	1	3	2	2	2	3	3	2	2
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	2	20	1	10	2	20	1	10
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	57	-	57	-	67	-	57	-	67	-	57
Максимальна кількість балів: 362													
Розрахунок коефіцієнта: 6,03													

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

1. Сутність банку. Роль і місце комерційних банків у банківській системі.
2. Типи, функції та принципи діяльності банків.
3. Порядок заснування банківської установи.
4. Ліцензування банківської діяльності.
5. Організаційна будова і структура апарату управління банку.
6. Правове регулювання діяльності банків.
7. Державне регулювання банківської діяльності.
8. Реорганізація і ліквідація банків.
9. Споживчий кредит: класифікація, аналіз кредитоспроможності приватних осіб.
10. Кредити в інвестиційну діяльність
11. Комерційний кредит.
12. Поняття лізингу, об'єкти і види.
13. Порядок випуску та реєстрації акцій комерційним банком.
14. Порядок і джерела формування власного капіталу комерційного банку.
15. Випуск облігацій комерційним банком.
16. Випуск та обіг сертифікатів і векселів.
17. Сутність інвестиційних операцій банку та їх особливості.
18. Принципи здійснення інвестиційних операцій з цінними паперами.
19. Форми залучення коштів.
20. Інвестиційний портфель банку.
21. Гарантування банківських вкладів.
22. Інвестиційний ризик та інвестиційна політика.
23. Випуск облігацій, міжбанківські кредити, кредитні тендери, кредити рефінансування, ломбардний кредит.
24. Валютне регулювання і валютний контроль.
25. Механізм рефінансування банків України.
26. Ліцензування операцій з іноземною валютою.
27. Організація міжбанківських розрахунків.
28. Неторговельні валютні операції комерційних банків.
29. Організація бухгалтерського обліку в установах банків України.
30. Принципи і загальні правила ведення бухгалтерського обліку в комерційних банках України.
31. Організація обліково-операційної роботи у комерційних банках України.
32. Принципи побудови і характеристика плану рахунків бухгалтерського обліку банків України.
33. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і звітності в обліковій системі банків України.
34. Організація обліку касових операцій в установах комерційних банків України.
35. Облік касових операцій в банках України.
36. Організація розрахункового обслуговування клієнтів у комерційних банках.

37. Облік операцій з обслуговування клієнтів комерційними банками.
38. Облік розрахункових операцій, здійснюваних з використанням чеків та акредитивів в установах банків.
39. Організація обліку міжнародних розрахунків у комерційних банках.
40. Облік пасивних операцій комерційних банків.
41. Облік залучених коштів комерційного банку.
42. Облік депозитної діяльності комерційних банків.
43. Облік міжбанківських розрахунків з використанням кореспондентських рахунків.
44. Облік міжбанківських розрахунків у комерційних банках.
45. Облік активних операцій комерційного банку.
46. Облік кредитних операцій комерційних банків.
47. Облік операцій комерційних банків з короткострокового кредитування суб'єктів господарської діяльності.
48. Облік операцій комерційних банків з кредитування юридичних і фізичних осіб в іноземній валюті.
49. Облік міжбанківських кредитів у комерційних банках України.
50. Облік лізингових операцій комерційних банків.
51. Облік кредитних операцій комерційних банків, пов'язаних з вексельним обігом.
52. Облік векселів в установах банків України.
53. Облік операцій з нарахування, сплати та стягнення процентів за різними операціями комерційних банків.
54. Облік капіталу комерційного банку.
55. Облік власного капіталу комерційного банку.
56. Облік статутного фонду комерційного банку.
57. Облік загальних резервів банку.
58. Облік операцій з цінними паперами, емітованими банком.
59. Облік операцій комерційних банків з акціями власної емісії.
60. Облік операцій комерційних банків з державними цінними паперами.
61. Облік розрахунків з працівниками банків по заробітній платі.
62. Облік розрахунків комерційного банку з акціонерами.
63. Облік основних засобів комерційних банків.
64. Організація бухгалтерського обліку операцій з придбання та руху матеріальних цінностей в установах банків.
65. Облік доходів комерційного банку.
66. Облік витрат комерційного банку.
67. Облік операційних витрат банку.
68. Облік фінансових результатів діяльності банку.
69. Облік операцій банку з розподілу фінансових результатів.
70. Облік операцій банку з нарахування та сплати податку на прибуток і податку на додану вартість.
71. Фінансова звітність банків, як елемент методу бухгалтерського обліку.
72. Принципи побудови фінансової звітності банку.
73. Методика складання балансу комерційного банку.

Критерії оцінювання виконання самостійних робіт

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
5	Відмінний рівень виконання з можливими незначними недоліками
4	В цілому добрий рівень виконання, містить незначну кількість несуттєвих помилок
3	Посередній рівень знань, виконання містить значну кількість недоліків
2	Мінімально допустимий рівень виконання

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи, зокрема, модульний контроль. Проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення певного змістового модулю.

Під час вивчення дисципліни використовуються такі форми модульного контролю:

- вирішення тестових і ситуаційних завдань;
- розв'язання практичних задач.

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу – 25.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Під час вивчення дисципліни застосовується така форма семестрового контролю як екзамен. Для контролю знань студентів розроблено і затверджено у встановленому порядку екзаменаційні білети, які включають відповіді на тестові завдання, встановлення відповідностей між поняттями і визначеннями, виконання ситуаційних завдань. Критерії оцінювання наведено у програмі екзамену.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Поняття банків і банківської системи.
2. Види банків та порядок їх створення в Україні.
3. Організація діяльності комерційного банку.
4. Операції з формування ресурсів комерційного банку.
5. Операції з обслуговуванням платіжного обороту.
6. Операції банків з готівкою.
7. Операції банків пластиковими картками.
8. Кредитні операції банків.
9. Операції банків з цінними паперами.
10. Операції банків з векселями.
11. Інвестиційні операції.
12. Операції банків з іноземною валютою.
13. Операції банків з надання банківських послуг.
14. Нетрадиційні банківські операції.
15. Операції банків із забезпечення фінансової стійкості банку.

16. Організація бухгалтерського обліку в банку.
17. Облікова політика та фінансова звітність банків.
18. Характеристика та особливості побудови плану рахунків бухгалтерського обліку в банках.
19. Необхідність запровадження контррахунків та їх використання під час обліку операцій за принципами оцінки та обачливості.
20. Вимоги до нумерації рахунків аналітичного обліку.
21. Організація ведення касових операцій у банках.
22. Порядок забезпечення та облік операцій з підкріплення банків готівкою.
23. Касові операції банків із клієнтами та методика бухгалтерського обліку.
24. Відкриття банками рахунків клієнтів та використання коштів за цими рахунками.
25. Облік безготівкових розрахунків у банку.
26. Облік операцій із застосуванням платіжних карток.
27. Правила ведення депозитних операцій у банках України.
28. Облік залучених вкладів (депозитів) у банку.
29. Облік нарахованих і сплачених доходів та витрат за вкладними (депозитними) операціями.
30. Відображення класифікаційних груп видів кредитів у плані рахунків бухгалтерського обліку в банках.
31. Облік основної суми заборгованості за етапами здійснення кредитного процесу.
32. Облік операцій з нарахування та сплати процентних доходів (витрат) за кредитними операціями.
33. Нормативні вимоги щодо створення і державної реєстрації банків.
34. Процедура державної реєстрації банку.
35. Облікова процедура реєстрації банку та змін до статутного капіталу.
36. Облік власних акцій, викуплених у акціонерів.
37. Облік інших складових капіталу банку.
38. Облік операцій з основними засобами.
39. Облік операцій з нематеріальними активами.
40. Облік цінних паперів у портфелі банку до погашення.
41. Облік цінних паперів у портфелі банку на продаж.
42. Облік інвестицій в асоційовані та дочірні компанії.
43. Класифікація доходів і витрат банку та відображення класифікаційних груп у Плані рахунків бухгалтерського обліку банків.
44. Облік доходів і витрат на основі базових принципів МСФЗ.
45. Правила обліку доходів і витрат.
46. Особливості формування і обліку резервів.
47. Порядок закриття рахунків доходів і витрат та визначення фінансового результату діяльності банку.
48. Поняття та значення звітності комерційного банку.
49. Класифікація банківської звітності.
50. Характеристика фінансової звітності комерційних банків.
51. Порядок складання фінансової звітності банку.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Банківські операції та облік у комерційних банках»

Разом: 180 год., лекції – 42 год., семінарські – 26 год., практичні □ 16 год., самостійна робота – 56 год.,

модульний контроль – 12 год., підготовка до проходження контрольних заходів – 30 год.

Модулі	Назва модуля	Кількість балів за модуль	Теми лекцій	Теми семінарських занять	Теми практичних занять	Самостійна робота	Види поточного контролю
Змістовий модуль I	Особливості формування системи бухгалтерського обліку комерційних банків	57 балів	Тема 1. Теоретичні основи банківських операцій, послуг і продуктів	Тема 1. Теоретичні основи банківських операцій, послуг і продуктів		5 балів	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)
			Тема 2. Загальні основи побудови бухгалтерського обліку в банках	Тема 2. Загальні основи побудови бухгалтерського обліку в банках	Тема 2. Загальні основи побудови бухгалтерського обліку в банках		
			Тема 3. Організація обліку в комерційних банках	Тема 3. Організація обліку в комерційних банках	Тема 3. Організація обліку в комерційних банках		
Змістовий модуль II	Розрахунково-касові операції банку та їх облік	57 балів	Тема 4. Грошовий обіг і банківські платіжні системи			5 балів	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)
			Тема 5. Касові операції банків та їх облік		Тема 5. Касові операції банків та їх облік		
			Тема 6. Розрахункові операції банків та їх облік	Тема 6. Розрахункові операції банків та їх облік			
Змістовий модуль III	Операції банків з формування і використання ресурсів та їх облік	67 балів	Тема 7. Операції з власним капіталом банків та їх облік	Тема 7. Операції з власним капіталом банків та їх облік	Тема 7. Операції з власним капіталом банків та їх облік	5 балів	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)
			Тема 8. Депозитні операції банків та їх облік	Тема 8. Депозитні операції банків та їх облік	Тема 8. Депозитні операції банків та їх облік		
			Тема 9. Кредитні операції банків та їх облік	Тема 9. Кредитні операції банків та їх облік	Тема 9. Кредитні операції банків та їх облік		
Змістовий модуль IV	Операції з майном банків та їх облік	57 балів	Тема 10. Операції з основними засобами і нематеріальними активами банків та їх облік	Тема 10. Операції з основними засобами і нематеріальними активами банків та їх облік	Тема 10. Операції з основними засобами і нематеріальними активами банків та їх облік	5 балів	Модульна контрольна робота 4 (25 балів)
			Тема 11. Операції банків з матеріальними цінностями та їх облік	Тема 11. Операції банків з матеріальними цінностями та їх облік	Тема 11. Операції банків з матеріальними цінностями та їх облік		

Змістовий модуль V	Операції з цінними паперами і фінансовими інвестиціями банків та їх облік	67 балів	Тема 12. Операції банків з цінними паперами та їх облік	Тема 12. Операції банків з цінними паперами та їх облік	Тема 12. Операції банків з цінними паперами та їх облік	5 балів	Модульна контрольна робота 5 (25 балів)
			Тема 13. Операції банків з фінансовими інвестиціями та їх облік	Тема 13. Операції банків з фінансовими інвестиціями та їх облік	Тема 13. Операції банків з фінансовими інвестиціями та їх облік		
			Тема 14. Операції банків з іноземною валютою та їх облік	Тема 14. Операції банків з іноземною валютою та їх облік			
Змістовий модуль VI	Доходи, витрати і фінансові результати діяльності комерційних банків та їх облік	57 бали	Тема 15. Доходи, витрати і фінансові результати діяльності комерційних банків та їх облік	Тема 15. Доходи, витрати і фінансові результати діяльності комерційних банків та їх облік	Тема 15. Доходи, витрати і фінансові результати діяльності комерційних банків та їх облік	5 балів	Модульна контрольна робота 6 (25 балів)
			Тема 16. Фінансова звітність комерційних банків	Тема 16. Фінансова звітність комерційних банків	Тема 16. Фінансова звітність комерційних банків		

8. Рекомендована література

Базова література

1. Гладчук О.М., Ткачук І.Я., Харабара В.М. Банківські операції : в схемах, таблицях, коментарях : навч. посіб. уклад. : Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 208 с.

2. Павелко О.В. Облік і звітність у банках : навч. посіб. [Електронне видання]. Рівне : НУВГП, 2022. 336 с.

3. Ушакова О.А. Банківські операції : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2021. 226 с.

Додаткова література

4. Варцаба В. І., Машіко К. С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : Навч. посіб. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2016. 184 с.

5. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України: Постанова Національного банку України від 17.11.2004 № 555 (із змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1511-04#Text>

6. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України: Постанова Національного банку України від 20.10.2004 № 495 (із змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1425-04#Text>

7. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України: Постанова Національного банку України від 21.02.2018 № 14 (із змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014500-18#Text>

8. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України: Постанова Національного банку України від 20.12.2005 № 480 (із змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0040-06#Text>

9. Інструкція з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні: Постанова Національного банку України від 31.03.2017 №29 (із змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0029500-17#Text>

10. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Національного банку України від 21.01.2004 № 22 (із змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04#Text>

11. Інструкція про ведення касових операцій банками в Україні: Постанова Національного банку України від 25.09.2018 № 103 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18#Text>

12. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України: Постанова Національного банку України від 11.09.2017 №89 (із змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0089500-17#Text>

13. Інструкція про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів: Постанова

Національного банку України від 12.11.2003 № 492 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z1172-03#Text>

14. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Постанова Національного банку України від 28.08.2001 № 368 (із змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>

15. Інструкція про складання та оприлюднення фінансової звітності банків України: Постанова Національного банку України від 24.10.2011 №373 (із змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11#Text>

16. Конспект лекцій з дисципліни «Облік і оподаткування діяльності фінансово-кредитних установ» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» всіх форм навчання. Уклад. А. С. Колесніченко. Харків : НТУ «ХП», 2023. 116 с.

17. Косова Т.Д., Циганов О.Р. Банківські операції : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2018. 372 с.

18. Литвин Н.Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ) [Електронний ресурс] : підруч. 2-ге вид., доповн. і переробл. К. : ЦУЛ, 2017. 676 с.

19. План рахунків бухгалтерського обліку банків України: Постанова Національного банку України від 11.09.2017 №89 (із змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0089500-17#Text>

20. Положення про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку: Затв. Указом Президента України №1063/2011 від 23.11.2011 р.

21. Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: Постанова Національного банку України від 04.07.2018 №75. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0075500-18#Text>

22. Про банки та банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 №2121-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

23. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 року № 679-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>

24. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006. №3480-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>

25. Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О. Банківська система : навч. посіб. За заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.

26. Утенкова К.О. Облік у банках: Практ. посіб. Харків: 2021. 176 с.

9. Додаткові ресурси

1. Законодавство України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/>

2. Ліга БизнесІнформ. URL : www.liga.net

3. Національний банк України. URL : <https://bank.gov.ua>